

Földvári Erika

ábécés

OLVASÓKÖNYV

első osztályosoknak

1

TARTÓS TANKÖNYV

Mozaik Kiadó · Szeged, 2013

Az iskolám udvara

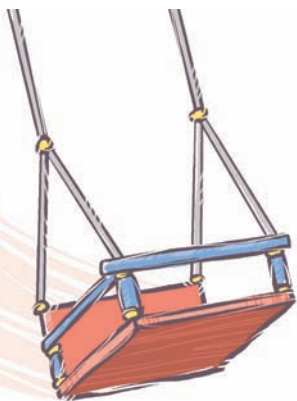
1 Mesélj a képről!

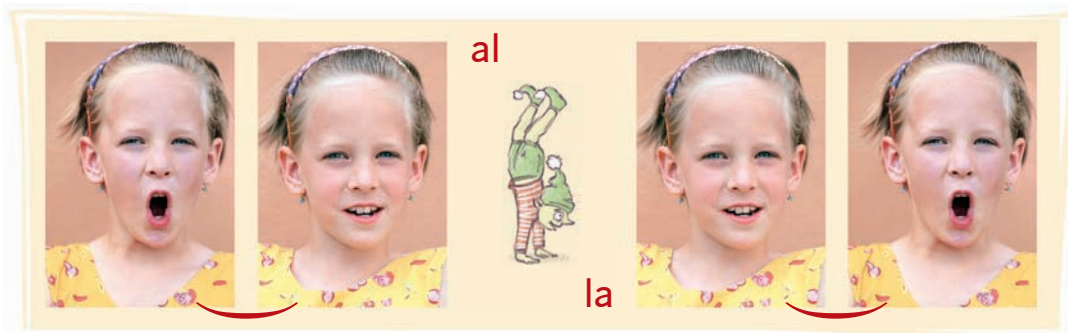
Benn a bárány,
kinn a farkas.
Hízik a bárány,
szárad a farkas.
Szabad vásár mindennek,
gazdagnak és szegénynek!

(népköltés)

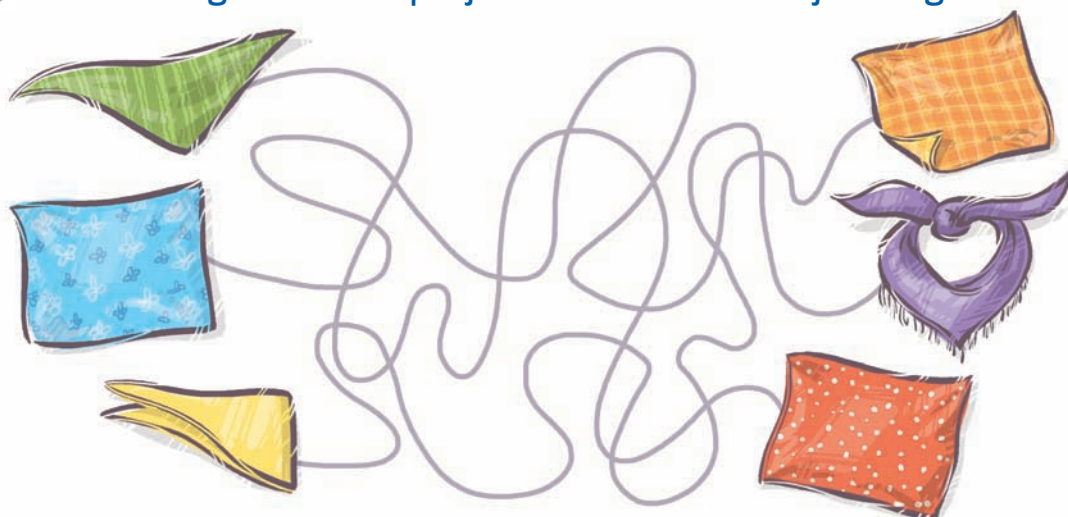
2 Mi van a képen?

3 Gyakorold a hangok helyes ejtését!

4 Keresd meg a kendők párját! Sorold fel a tulajdonságaikat!

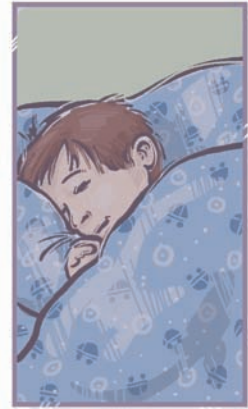
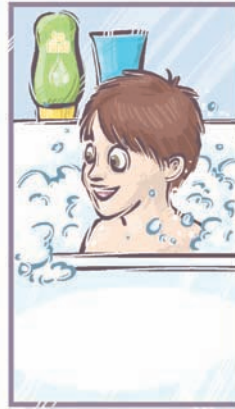
5 Készíts ritmushangszert apró termékekből!

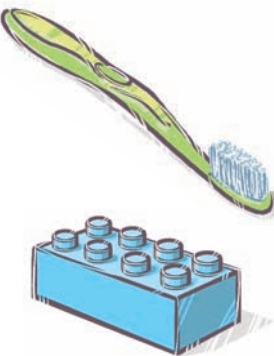
Hozzávalók: lopótök, makk, tökmag, kókuszdió héja, mákgubó, zsírpapír, zsinég.

Az én napom

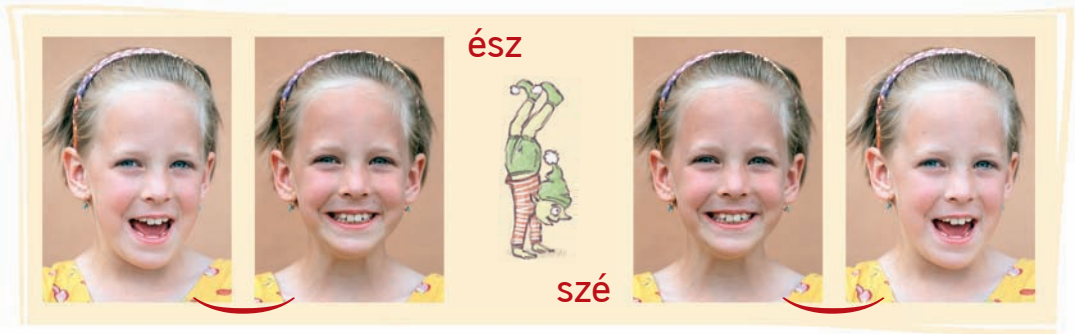
1 Mesélj a képről!

2 Mondd meg, hogy melyik rajz nem szerepel egyik képen sem!

3 Gyakorold a hangok helyes ejtését!

4 Mi van a képen?

5 Mondd el, hogyan csoportosítanád az előző képeket!

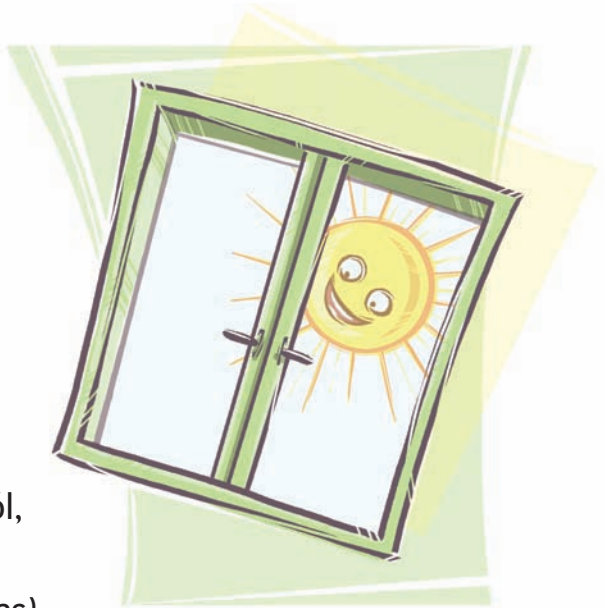
6 Hallgasd meg a verset!

A napsugár

A napsugár, ha vidáman ébred
beköszönt az ablakon.
Felhőtlen tiszta arccal
mosolyog az ágyamon.

Jó reggelt kívánok – mondja,
s nevetve szemembe néz,
gyerünk gyorsan, ugorj az ágyból,
vigyázz, hogy el ne késs!

(Bródy János)

s S

A sündisznó már gyerekkorában
gyerektüskéket növeszt,
És minden gyanús mozdulatra
hegyes tüskéket mereszt.
S ha valaki túl közel merészkedik,
gombolyaggá gömbölyödik,
a sündisznó így védekezik.

(Bródy János)

1 Olvasd össze a betűket!

es

ás

es

se

sá

se

ES

ÁS

ES

SE

SÁ

SE

2 Olvass! Mondj mondatokat a szavakkal!

sem sás sál est les láss test
más áss ess less mást

me-se es-te te-ás má-sát tes-tes
e-set ás-tál lás-sál lát-tál les-te
tes-tem tám-lás á-sás lá-tás
el-es-tem le-e-sett el-les-tem

Stel-lát

3 Pótold a hiányzó hangokat!

●●-●●s

sá●-●á●

s●s

tás-●●

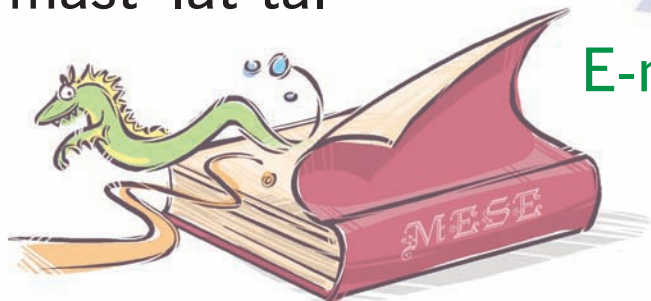
s●●t

sál

4 Olvass!

es-te lett
ezt les-tem
mást lát-tál

E-me-se el-e-sett
más e-set
E-te ál-lá-sát

5 Mondj mondatokat mindegyik szóval!

6 Olvass!

Ez sál.

Ez sál?

Ez sál!

7 Olvasd fel a mondatokat!

E-me-se mel-let-tem áll.
Zel-mát E-te-le e-tet-te.

8 Keress s, S betűket!

Levélsusogó

Susog, susog a levél,
közeleg a hideg tél.
Susog, susog a levél,
lepörög a falevél.
Susog, susog, leperreg,
susog, isten veletek.

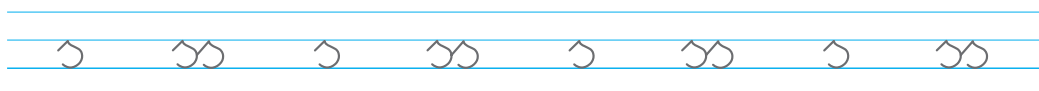
(Murayné Szy Éva)

9 Egészítsd ki úgy, hogy értelmes szavak legyenek!

S _____	_____ S	__ S __	S _____
---------	---------	---------	---------

10 Figyeld meg a kisbetű írott alakját!

ny Ny

... adja a csengőt a fa,
nyújtja a nyúlnak maga.
Hosszúfül-kurtafark koma
szalad a csengővel tova.

(Kormos István)

1 Olvasd össze a betűket!

íny ány óny

ÍNY ÁNY ÓNY

nyí nyá nyó

NYÍ NYÁ NYÓ

2 Olvass! Mondj mondatokat a szavakkal!

nyél nyár nyír nyíl nyest lány
csíny tény íny lény fény

nyu-szi nyá-vog tá-nyér a-nya
bá-nya ba-nya fe-nyő te-nyér
sző-nyeg er-nyő ke-nyér kuny-hó
moz-dony fony-nyad
köny-nyes diny-nye

nye-nye-re nya-fo-gás nyak-ken-dő
nyi-tá-nya sa-va-nyú ké-nyel-mes
csa-lo-gány me-nyeg-ző ka-nya-rog

Nyék **Nyes-te**

3 Az előző feladat szavai közül melyek illenek a csoportokba?

gö-rény
me-nyét
nyuszt
cic-kány

nyár
nyír
je-ge-nye
ber-ke-nye

4 Olvasd el a szókapcsolatokat!

nyam-mo-gó e-vés
a-ra-nyos lány
nyu-ga-ti bo-szor-kány

nye-rí-tő ló
nyá-vo-gó macs-ka
köny-nyes szem

a gaz-da ta-nyá-ja
sza-la-dó nyu-szi
csö-kö-nyös sza-már

5 Az igaz mondat után tapsolj! A hamis után rázd a fejed!

A ké-nyel-mes ba-kancs hasz-nos a tú-rá-hoz.
A fe-nyő so-se hul-lat-ja el a le-ve-lét.
A vi-ku-nya a ta-nyán é-lő ál-lat.
A sze-net bá-nyász-szák.
A sző-nye-get a szo-bá-ba te-rí-tik.
A nye-nye-re hang-szer.
A csa-lo-gány ví-zi-ma-dár.
A köny-vet nyom-dá-ban ké-szí-tik.
Min-den-ki vár-ja a nya-ra-lást.

6 Mit tudsz magadról? Válaszolj a kérdésekre!

Mi a ne-ved?
Mi az a-pu-kád ne-ve?
Mi az a-nyu-kád ne-ve?
Hány test-vé-red van?
Hol laksz?
Há-nyas a lá-bad?

7 Olvasd fel a versrészletet!

Ki-já-rat, be-já-rat, fel-já-rat, le-já-rat.
Le-já-rat, fel-já-rat, be-já-rat, ki-já-rat.
Be-já-rat, le-já-rat, ki-já-rat, fel-já-rat.
Fel-já-rat, ki-já-rat, le-já-rat, be-já-rat!
Nem lát-ta va-la-ki az é-des-a-nyá-mat?

(Nógrádi Gábor)

8 Figyeld meg a kisbetű írott alakját!

ny ny ny ny ny ny

A saj-tot osz-tó ró-ka

Mi-kor a va-dá-szok hin-tón men-tek va-dász-ni, a saj-tot el-vesz-tet-ték. A ró-ka és a far-kas ta-lál-ta meg. Azt mond-ja a ró-ka:

– Ket-ten ta-lál-tuk meg, úgy il-lik, hogy i-gaz-sá-go-san osz-toz-kod-junk raj-ta. Ne kap-jon az e-gyik na-gyob-bat, mint a má-sik. Majd én két-fe-lé osz-tom! Az-u-tán a kö-ze-pén kezd-te két-fe-lé rág-ni.

Mi-re a túl-só fe-lé-re ért, lát-ták, hogy nem egy-for-ma nagy a két da-rab.

– Ez na-gyobb! – mond-ta a ró-ka, s le-rá-gott be-lő-le egy da-ra-bot.

Ak-kor meg a má-sik fe-le volt a na-gyobb, ab-ból rá-gott le egy da-ra-bot.

Ad-dig rág-ta, osz-tot-ta két-fe-lé, hogy sem-mi sem ma-radt.

(népmese)

A ró-ka meg a hol-ló

Saj-tot lo-pott a hol-ló. Meg-lát-ta a ró-ka a bo-kor-ból. Sze-ret-te vol-na meg-sze-rez-ni a saj-tot.

E-zért el-kez-dett hí-ze-leg-ni a hol-ló-nak.

– De szép ma-dár vagy te, hol-ló! Csil-lo-gó, ra-gyó-gó a tol-lad. Va-jon o-lyan szép-e a han-god is, mint te ma-gad? Fújj el egy nó-tát, hadd hal-lom!

A hi-ú hol-ló-nak tet-szett a ró-ka be-szé-de. Meg-len-get-te a szár-nyát, ki-tá-tot-ta a szá-ját.

El-ká-rog-ta ma-gát:

– Kár, kár!

A sajt ki-e-sett a szá-já-ból. A ró-ka fel-kap-ta, és el-fu-tott ve-le.

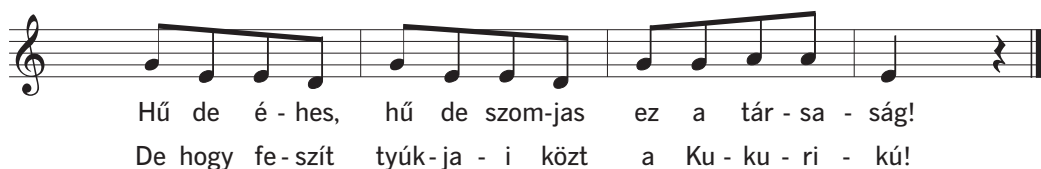
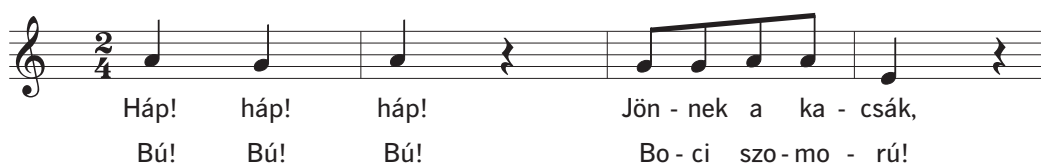
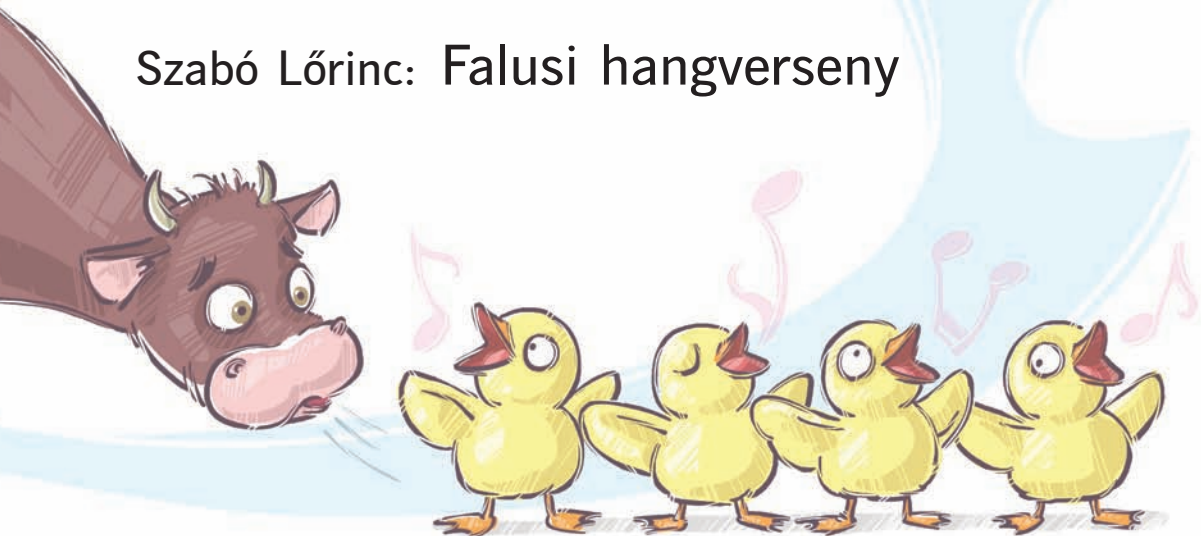
(népmese)

Far-kát csó-vál-ja, mint a ró-ka.

Ért a ra-vasz-ko-dás-hoz, hí-zel-ke-dés-hez.

Játszd el tár-sa-id-dal, ho-gyan hí-zel-gett a ró-ka a hol-ló-nak! Ta-lálj ki o-lyan hí-zel-ke-dést, a-mi-re a hol-ló szin-tén o-da-ad-ta vol-na a sajt-tot!

Szabó Lőrinc: Falusi hangverseny

Röf, röf, röf,
Orra sárba döf:
sonka-lábán
Kucu néni
fürödni döcög.

Gá! gá! gá!
Szalad világgá
Liba mama,
ha a Csacsi
rábőg, hogy: I-á!

Rút, rút, rút!
Föl is, le is út:
mérges Pulyka,
te szereted
csak a háborút.

Bú! Röf! Háp!
Sípok, trombiták:
víg zenével
így köszönt e
díszes társaság.

Kitrákoty mese

Én elmentem a vásárba félpénzzel,
tyúkot vettem a vásárban félpénzzel,
tyúkom mondja: kitrákoty,
káré kittyom, édes tyúkom,
mégis van egy félpénzem.

Én elmentem a vásárba félpénzzel,
csirkét vettem a vásárban félpénzzel.
csirkém mondja: csip, csip, csip,
tyúkom mondja: kitrákoty,
káré kittyom, édes tyúkom,
mégis van egy félpénzem.

Én elmentem a vásárba félpénzzel,
kakast vettem a vásárban félpénzzel,
kakas mondja: bokréta,
csirkém mondja: csip, csip, csip,
tyúkom mondja: kitrákoty,
káré kittyom, édes tyúkom,
mégis van egy félpénzem.

(magyar népi gyermekdal)

Tartalom

Bemutakozom	5
A kuckóm	6
Így jutok az iskolába	8
Csöpp kis Márta (Tamkó Sirató Károly)	10
Az iskolai termem	12
Dalocska (József Attila)	13
Az iskolám udvara	14
Benn a bárány (népköltés)	14
Az én napom	16
A napsugár (Bródy János)	17
Bevásárolunk	18
Hogy a csibe? (népköltés)	18
A születésnapom	20
Boldog születésnapot (Bródy János)	20
Kedvenceim	22
Jön a kutya (Nemes Nagy Ágnes)	23
Háziállatok	24
Kot-kot-kot (Szilágyi Domokos)	24
á, Á – Kóc, kóc (Zelk Zoltán)	26
m, M – Medve-nóta (Bródy János)	30
l, L – Ballada három falevélről (Weöres Sándor)	34
z, Z – A legszebb május (Gazdag Erzszi)	38
Ebéd előtt (Pákozdi Gabriella)	40
e, E – Egér, egér (népköltés)	42
Evetke (Nemes Nagy Ágnes)	44
t, T – Tűz (Varga Katalin)	46
A méhek trombitása (Móra Ferenc)	49
s, S – A sündisznó (Bródy János)	50
Levélsusogó (Murayné Szy Éva)	53
a, A – Az alma (Csanádi Imre)	54
Tamás lázas	57
b, B – Békabánat (Zelk Zoltán)	58
Bea balesete	61
i, I, í, Í	62
Libaetetés	65
r, R – Kergető (Weöres Sándor)	66
Rita barátira talál	69
v, V – Hej, vára magyar (népköltés)	70
Vilma verse	73
o, O, ó, Ó	74
Ottó lova	77
k, K – Az én kutyám (Heltai Jenő)	78
Kakaska levese	81
é, É – Az érem (Varró Sándor)	82
Éva és az esti mese	85
n, N – Süss fel, nap (magyar népköltés)	86
A róka és a kakas (Olvasókönyv, 1968)	89

c, C – A cinege cipője (Móra Ferenc)	90
Cili cinkéket etet	93
f, F – A fenyőfa (Drosztmér István)	94
A folt	97
d, D – Dombon törik (népköltés)	98
Diós rétes	101
j, J – Jég (Veress Miklós)	102
A játékboltban	105
u, U, ú, Ú	106
Mamóka jó unokája	109
sz, Sz – Szánkón (Hajnal Anna)	110
Érkezik a Mikulás!	113
h, H – A hóember (Vidor Miklós)	114
Hóember az udvaron	117
g, G – A mi hangszereink (Drosztmér István)	118
Az éhes kiséger	121
ö, Ö, ó, Ó	122
Szánkózás	125
cs, Cs – Csengőszó (Pierpont, ford.: Muzsay András)	126
A téli éjszaka	129
ny, Ny – A nyulacska csengője (Kormos István)	130
Állatok a tanyán	134
A közös cica (Tasnádi Éva)	135
p, P – Gyerekek (mondóka)	136
Pásztorjáték	138
ü, Ü, ú, Ú	140
Újévi köszöntő (népköltés)	143
gy, Gy – Ég a gyertya (népköltés)	144
Gyűjtemények a múzeumban	147
A galamb, a réce meg a lúd (Benedek Elek)	149
zs, Zs – Hátamon a zsákom (népköltés)	150
Egy zsák mák (Varga Katalin)	153
Az úticsomag	154
Kvízjáték	155
ty, Ty – Elment a tyúk (népköltés)	156
Tyúkocska (népköltés)	159
Kutyakaland (Tasnádi Éva)	160
Kelj fel, Jancsi!	161
Didergő	162
Négy vándor (G. Szabó László)	163
Andris Időországban (Török Sándor)	164
A toronyóra és a rossz óra (Nemes Nagy Ágnes)	165
Maszat alaszik (Berg Judit)	166
Hat év (Milne, ford.: Márffy János)	168
Ha én felnőtt volnék (Janikovszky Éva)	169
ly, Ly – Arany Lacinak (Petőfi Sándor)	170
Olyan érdekes!	173
Évszakok (Fehér Klára)	174
Jókedvű hét (Fehér Ferenc)	176

Hónapok (Varga Domokos)	177
Farsangoló	178
Február (Kányádi Sándor)	179
Februári kérdés (Szepesi Attila)	180
A cinege beszéde (Herman Ottó)	180
Bolond-bál (Vidor Miklós)	182
Maszkabál (Gryllus Vilmos)	183
A török és a tehenek (Móricz Zsigmond)	184
Iciri-piciri (Móricz Zsigmond)	186
A csókai csóka (Móra Ferenc)	188
A sajtot osztó róka (népmese)	190
A róka meg a holló (népmese)	190
Ugorjunk árkot (magyar népmese)	192
Miért haragszik a kutya a nyúlra? (népmese)	194
A róka és a farkas (magyar népmese)	196
Két kicsi kecske (népmese)	197
A kiskutya meg a szamár (népmese)	198
Kutyabánat (Juhász Magda)	199
Rügybontó	200
Kelj föl, nap (Kányádi Sándor)	200
Sándor, József, Benedek (Fazekas Anna)	201
Tavaszi hívása (Drégely László)	202
A nyúl meg a tavaszi hó (népmese)	202
Kinek köszönt a szegény ember? (népmese)	204
Pitty-potty és litty-lotty (Kányádi Sándor)	206
w, W, x, X, y, Y, q, Q – Tó partján (Rákos Sándor)	208
Olvadás (Weöres Sándor)	210
Csöpög a hólé (Illyés Gyula)	210
Nemzeti ünnepünk	211
Az iskolai ünnepség	212
Nemzeti dal (Petőfi Sándor)	212
Van-e mostan olyan legény? (Petőfi Sándor)	213
Himnusz (Kölcsey Ferenc)	214
Szózat (Vörösmarty Mihály)	214
A haza (Pósa Lajos)	215
A mi hazánk, Magyarország	216
Szülőföldem szép határa... (Kisfaludy Károly)	218
Játékos utazás	219
Hát a tizedik hová lett? (Szőke József)	220
A róka és a kácsák (népmese)	220
Kis kacska fürdik (népi gyermekjáték)	221
A háziállatok beszéde (népköltés)	222
Falusi hangverseny (Szabó Lőrinc)	224
Kitrákoty mese (magyar népi gyermekdal)	225
Nagyapó (Gárdonyi Géza)	226
Köszöntő	227
Madárhívogató	228
Április hónapja (Kányádi Sándor)	229
Húsvét	230

Locsolóversek	231
Megjöttek a fecskéink (Móra Ferenc)	233
Mit mond a fecske? (Benedek Elek)	234
Pipiske és a fűszál (Mészöly Miklós)	236
dz, Dz – Hull a bodza (Nemes Nagy Ágnes)	238
A titkom	241
Gólyalesen (Horváthné Kunstár Andrea)	242
A testünk	244
Vigyázz magadra!	246
Beteglátogatás (Sebők Éva)	247
Kócos Peti története (H. Hoffmann)	249
dzs, Dzs – A dzsömblik (Edward Lear, ford.: Varró Dániel)	250
Ó, a maharadzsza! Ó, jaj! (Varga Katalin)	253
A magyar ábécé	254
Zengő ABC (Móra Ferenc)	255
Gyümölcsöző	256
Köszöntő (népköltés)	257
Az anyák (Esterházy Péter)	257
Titok (Birtalan Ferenc)	258
Maradj... (Ágai Ágnes)	258
Édesanyámnak (népköltés)	259
A nagymamánál (Fekete Csaba)	259
Óreg néne őzikéje (Fazekas Anna)	260
A kismalac és a farkasok (Arany László)	262
A kis fa (Puskin)	265
A békák és a gólya (népmese)	266
Szúnyogkirálynő szerencséje (Kányádi Sándor)	268
A prücsök krajcárkája (Benedek Elek)	270
A macska és az egér (Arany László)	272
Pünkösöd	274
Várjuk az óvodásokat (Janikovszky Éva)	276
Az első könyvem (Móra Ferenc)	277
Az összehajtható mérőpálca (Gárdonyi Géza)	278
Az én titkaim (Móra Ferenc)	279
Vakáció	280
Nyár (Drégely László)	280
Szeretem én nagyon (Móra Ferenc)	281
Görögdinnye (Hajnal Anna)	282
Gyümölcs (Sebők Éva)	282
A róka meg a macska (Grimm testvérek)	284
Jó leszek! (Fecske Csaba)	286
Esti párbeszéd (Csoóri Sándor)	287
Tűz, víz, repülő	288
Hallgasd a csendet (Gyárfás Endre)	289
Várom már a vakációt (Mészely József)	290
Vakáció (Zelk Zoltán)	291

